

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (шести състав)

11 февруари 2021 година *

„Преюдициално запитване — Обща политика в областта на рибарството — Регламент (ЕО) № 1224/2009 — Режим на контрол за осигуряване на спазването на правилата на общата политика в областта на рибарството — Използване на борда на риболовен кораб на устройство, позволяващо автоматично сортиране по размер на рибата — Член 89 — Мерки за осигуряване на спазването на правилата — Член 90 — Наказателни санкции — Принцип на пропорционалност“

По дело C-77/20

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Court of Appeal (Апелативен съд, Ирландия) с акт от 21 януари 2020 г., постъпил в Съда на 13 февруари 2020 г., в рамките на наказателно производство срещу

К. М.

в присъствието на

Director of Public Prosecutions,

СЪДЪТ (шести състав),

състоящ се от: L. Bay Larsen, председател на състава, С. Toader (докладчик) и М. Safjan, съдии,

генерален адвокат: Н. Saugmandsgaard Øe,

секретар: А. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

- за К. М., от Е. Sweetman, BL, D. C. Smyth, SC, и D. F. Conway, solicitor,
- за Director of Public Prosecutions, от Н. Kiely и А. Collins, в качеството на представители, подпомагани от F. McDonagh, SC, и Т. Rice, BL,
- за Ирландия, от А. Joyce, както и J. Quaney и М. Browne, в качеството на представители, подпомагани от В. Doherty, BL,
- за Европейската комисия, от F. Moro, К. Walkerová и А. Dawes, в качеството на представители,

* Език на производството: английски.

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на принципа на пропорционалност, на член 49, параграф 3 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“), както и на членове 89 и 90 от Регламент (ЕО) № 1224/2009 на Съвета от 20 ноември 2009 година за създаване на система за контрол на Общността за гарантиране на спазването на правилата на общата политика в областта на рибарството, за изменение на регламенти (ЕО) № 847/96, (ЕО) № 2371/2002, (ЕО) № 811/2004, (ЕО) № 768/2005, (ЕО) № 2115/2005, (ЕО) № 2166/2005, (ЕО) № 388/2006, (ЕО) № 509/2007, (ЕО) № 676/2007, (ЕО) № 1098/2007, (ЕО) № 1300/2008, (ЕО) № 1342/2008 и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 2847/93, (ЕО) № 1627/94 и (ЕО) № 1966/2006 (ОВ L 343, 2009 г., стр. 1).
- 2 Запитването е отправено в рамките на наказателно производство, образувано от Director of Public Prosecutions (директор на публичното обвинение, Ирландия) срещу К. М., капитан на риболовен кораб, за това, че е държал на борда устройство, позволяващо автоматично сортиране по размер на херинга, скумрия и сафрид, без то да е било монтирано или разположено на борда по такъв начин, че да се гарантира незабавното замразяване на улова и да не се позволява връщането на морски организми в морето.

Правна уредба

Правото на Съюза

Регламент (ЕО) № 850/98

- 3 Съгласно член 19а от Регламент (ЕО) № 850/98 на Съвета от 30 март 1998 година относно опазването на рибните ресурси посредством технически мерки за защита на младите екземпляри морски организми (ОВ L 125, 1998 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 4, том 4, стр. 60), изменен с Регламент (ЕС) № 227/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 13 март 2013 г. (ОВ L 78, 2013 г., стр. 1) (наричан по-нататък „Регламент № 850/98“), озаглавен „Забрана за селективно изхвърляне с цел повишаване на качеството“:

„1. В рамките на региони 1,2, 3 и 4 се забранява изхвърлянето по време на риболовните операции на улов от видове, за които се прилага квота и които могат законно да бъдат разтоварени на сушата.

2. Разпоредбите, посочени в параграф 1, не засягат задълженията, предвидени в настоящия регламент или в други актове на Съюза в областта на рибарството“.

- 4 Член 32 от този регламент, озаглавен „Ограничения за използването на устройство за автоматично сортиране“, предвижда:

„1. Забранява се съхраняването или използването на борда на риболовен кораб на устройства, позволяващи автоматично сортиране по размери или по пол на херинга, скумрия или сафрид.

2. Независимо от това, наличието и използването на тези устройства се разрешава, при условие че:

а) на един и същ риболовен кораб не се съхраняват едновременно теглени мрежени уреди с размер на околото на мрежата по-малък от 70 mm, или един или няколко мрежи гъргър или сходни мрежени уреди,

или

б) i) съвкупността от улова, който може законно да бъде държан на борда, се съхранява в замразено състояние, сортираните риби са замразени непосредствено след сортирането им и нито една сортирана риба не е върната в морето, освен ако това се изисква от член 19;

и

ii) устройствата за автоматично сортиране са монтирани и установени на борда по такъв начин, че да се гарантира незабавното замразяване и да не се позволява връщането на морски организми в морето.

3. Всеки риболовен кораб, който има разрешението да ловува в Балтийско море, Белтите или Оресунд, може да отнесе в Kattegat устройства за автоматично сортиране, при условие че за тази цел му е издадено специално разрешително за риболов.

Специалното разрешително за риболов съдържа уточнения за видовете, зоните, периодите и всякакви други условия, приложими за използването и наличието на борда на устройства за автоматично сортиране“.

Регламент (ЕО) № 1005/2008

5 Според текста на член 3 от Регламент (ЕО) № 1005/2008 на Съвета от 29 септември 2008 година за създаване на система на Общността за предотвратяване, възпиране и премахване на незаконния, недеklarиран и нерегулиран риболов, за изменение на регламенти (ЕИО) № 2847/93, (ЕО) № 1936/2001 и (ЕО) № 601/2004 и за отмяна на регламенти (ЕО) № 1093/94 и (ЕО) № 1447/1999 (ОВ L 286, 2008 г., стр. 1), озаглавен „Риболовни кораби, извършващи [незаконни, недеklarирани и нерегулирани] риболовни дейности“:

„1. За риболовен кораб се смята, че извършва [незаконни, недеklarирани и нерегулирани] риболовни дейности, ако се докаже, че в нарушение на мерките за опазване и управление, приложими за района, в който са извършени дейностите, риболовният кораб:

[...]

а) е използвал забранени или неотговарящи на изискванията риболовни съоръжения, или

[...]

2. Дейностите, посочени в параграф 1, се считат за тежки нарушения съгласно член 42, в зависимост от тежестта на въпросното нарушение, която се определя от компетентния орган на държавата членка, като се вземат предвид критерии като нанесената щета, нейната стойност, степента на нарушението или неговата повтораемост“.

6 Член 42 от Регламент № 1005/2008 е озаглавен „Тежки нарушения“ и гласи:

„1. За целите на настоящия регламент „тежки нарушения“ означава:

а) дейностите, за които се смята, че представляват [незаконен, недеklarиран и нерегулиран] риболов съгласно посочените в член 3 критерии;

[...]

2. Тежкият характер на нарушението се определя от компетентния орган на съответната държава членка, като се отчитат критериите, посочени в член 3, параграф 2“.

7 Член 44 от този регламент, озаглавен „Санкции за тежки нарушения“, предвижда:

„1. Държавите членки гарантират, че на физическо лице, извършило тежко нарушение, или на юридическо лице, отговорно за тежко нарушение, се налагат ефективни, съразмерни и възпиращи административни санкции.

2. Държавите членки налагат санкция, чийто максимален размер е най-малко пет пъти повече от стойността на рибните продукти, получени чрез извършването на тежкото нарушение.

В случай на повторно тежко нарушение в срок от 5 години държавите членки налагат глоби, чийто максимален размер е най-малко осем пъти повече от стойността на рибните продукти, получени чрез извършването на тежкото нарушение.

При налагане на тези санкции държавите членки вземат предвид също стойността на вредите, нанесени на съответните рибни ресурси и на морската среда.

3. Държавите членки могат да използват в допълнение или като алтернатива ефективни, съразмерни и възпиращи наказателноправни санкции“.

8 Член 45, точка 3 от посочения регламент, озаглавен „Съпътстващи санкции“, предвижда:

„Предвидените в настоящата глава санкции могат да бъдат съпътствани от други санкции или мерки, по-специално:

[...]

3. конфискуване на забранените риболовни съоръжения, улов или рибни продукти;

[...]“.

Регламент № 1224/2009

9 Съображения 2, 38 и 39 от Регламент № 1224/2009 имат следния текст:

„(2) Предвид на това, че успехът на общата политика в областта на рибарството включва прилагане на ефективна система за контрол, мерките, предвидени в настоящия регламент, се стремят да създадат система на Общността за контрол, инспекции и правоприлагане с глобален и интегриран подход в съответствие с принципа на пропорционалност, за да осигурят спазване на всички правила на общата политика в областта на рибарството с цел осигуряване на устойчива експлоатация на живите водни ресурси, като обхващат всички аспекти на тази политика.

[...]

(38) Гражданите на държавите членки следва да бъдат възпирани да извършват нарушения на правилата на общата политика в областта на рибарството. Тъй като предприетото действие след нарушения на тези правила се различава значително в зависимост от държавата членка, пораждайки по този начин дискриминационни и нарушаващи конкуренцията правила за рибарите, и предвид това, че липсата на възпиращи, пропорционални и ефективни санкции в някои държави членки намалява ефективността на контрола, е уместно да се въведат административни санкции в комбинация с точкова система за тежките нарушения, за да се постигне реален разубеждаващ ефект.

(39) Устойчиво високият брой тежки нарушения на правилата на общата политика в областта на рибарството във водите на Общността или от оператори от Общността се дължи до голяма степен на недостатъчно възпиращото ниво на санкциите, предвидени в националното законодателство по отношение на тежките нарушения на тези правила. Този недостатък се задълбочава от широкото несъответствие между нивата на санкциите между държавите членки, което насърчава незаконните оператори да провеждат дейността си във водите или на територията на държавите членки с най-нисък размер на санкциите. Ето защо е уместно да се допълнят максималните нива на санкциите за тежки нарушения на правилата на общата политика в областта на рибарството, определени в член 44 от Регламент (ЕО) № 1005/2008, с разубеждаващи санкции, като се вземат предвид естеството на щетите, стойността на получените чрез извършване на тежко нарушение риболовни продукти, икономическото положение на нарушителя и всяко повтаряне на нарушението. Следва да се определят също незабавни мерки за правоприлагане и допълнителни мерки“.

10 Член 1 от този регламент предвижда, че същият [...] „създава система на Общността за контрол, инспекции и изпълнение [...] с цел гарантиране на спазването на правилата на общата политика в областта на рибарството“.

11 Съгласно текста на член 89, озаглавен „Мерки за осигуряване на спазване“, параграфи 1—3 от Регламент № 1224/2009:

„1. Държавите членки осигуряват систематичното предприемане на подходящи мерки, включително административни или наказателни производства в съответствие с тяхното национално законодателство срещу физически или юридически лица, заподозрени в нарушаване на някое от правилата на общата политика в областта на рибарството.

2. Общият размер на санкциите и съпътстващите санкции се изчислява съгласно съответните разпоредби на националното законодателство по начин, който гарантира, че те действително лишават нарушителите от икономическите облаги, извлечени от нарушенията, без да се засяга законното им право да упражняват професията си. Тези санкции са в състояние да произведат ефект, пропорционален на степента на тежест на тези нарушения по такъв начин, че да възпират ефективно извършването на нарушения от същия вид.

3. Държавите членки могат да приложат система, при която глобата е пропорционална на оборота на юридическото лице или на получената или очаквана финансова изгода в резултат на извършване на нарушението“.

12 Член 90 от този регламент, със заглавие „Санкции за тежки нарушения“, предвижда:

„1. В допълнение към член 42 от Регламент (ЕО) № 1005/2008, [...] за тежки нарушения се считат и следните деяния:

[...]

- в) неразтоварването на видове, които са обект на квота, уловени при риболовна операция, освен ако това неразтоварване би противоречило на задълженията съгласно правилата на общата политика в областта на рибарството, по отношение на риболовни райони или риболовни зони, в които се прилагат тези правила.
2. Държавите членки вземат мерки за налагане на ефективни, пропорционални и възпиращи административни санкции на извършилите тежки нарушения физически лица или на отговорните за нарушения юридически лица, в съответствие със санкциите и мерките, предвидени в глава IX от Регламент (ЕО) № 1005/2008.
3. Без да се засяга член 44, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1005/2008 държавите членки налагат санкция, която е действително възпираща и, където е приложимо, изчислена въз основа на стойността на продуктите от риболов, получени чрез извършването на тежко нарушение.
4. При определяне на санкцията държавите членки вземат под внимание също и стойността на щетите, нанесени на съответните рибни ресурси и на морската среда.
5. Държавите членки могат също, или алтернативно, да налагат и ефективни, пропорционални и възпиращи наказателноправни санкции.
6. Предвидените в настоящата глава санкции могат да се придружават от други санкции или мерки, и по-специално от предвидените в член 45 от Регламент (ЕО) № 1005/2008“.

Ирландското право

- 13 В съответствие с член 14, параграф 3 от Sea Fisheries and Maritime Jurisdiction Act 2006 (Закон за морския риболов и морската юрисдикция от 2006 г., наричан по-нататък „Законът от 2006 г.“), в случай на нарушение на наредбите, приети на основание на посочената разпоредба, отнасящо се до кораб за морски риболов или до риболовни съоръжения, намиращи се на борда, може да се търси отговорност от капитана. Член 14, параграф 4 от Закона от 2006 г. предвижда, че в случай на наказателно преследване заподозряното лице носи тежестта да докаже, че може да се ползва от всеки вид освобождаване, на който се позовава.
- 14 Член 28 от Закона от 2006 г. се отнася до глобите за някои простъпки. Тези глоби зависят от естеството на престъплението и от това дали преследването е по реда на бързо производство, или с внасяне на обвинителен акт в съда. Бързото наказателно производство в ирландската правна система е производство без участие на съдебни заседатели, което се провежда пред едноличен съдебен състав. Това производство е приложимо за леките престъпления. За по-тежките престъпления производството предвижда внасяне на обвинителен акт и в него участват съдебни заседатели.
- 15 В случай че лицето бъде признато за виновно вследствие на производство с внасяне на обвинителен акт в съда, член 28, параграф 1 от Закона от 2006 г. и съдържащата се в него таблица 1 определят максималния размер на глобата, но съдът може да наложи глоба в по-малък размер. Максималният размер на глобата се определя в зависимост от размера на съответния плавателен съд. Към глоба, наложена на основание на тази разпоредба, не може да се добави глоба по административен ред или лишаване от свобода.
- 16 Член 28, параграф 5 от Закона от 2006 г. предвижда, че ако дадено лице е признато за виновно вследствие на производството с внасяне на обвинителен акт в съда за предвидено в този закон престъпление, уловът и забранените или неотговарящите на изискванията риболовни съоръжения, открити на свързания с нарушението кораб, могат да бъдат конфискувани като правна последица от осъждането. Според член 28, параграф 5, буква в) от посочения закон тази

конфискация е задължителна в случай на осъждане за повечето от престъпленията, установени със Закона от 2006 г., сред които е престъплението, за което е осъден жалбоподателят по главното производство. Съдът обаче може да реши да не постановява конфискация в случай на осъждане за нарушение на членове 8 или 9 от този закон, които се отнасят до незаконното присъствие на плавателен съд в изключителната икономическа зона на Ирландия.

- 17 Член 28, параграф 6 от Закона от 2006 г. урежда правилата във връзка с конфискацията в случай на осъждане по реда на бързо производство. Конфискацията попада в дискреционната преценка на съда при първо нарушение или в случай на осъждане за нарушение на членове 8 или 9 от този закон. Обратно, тя е задължителна в случай на повторно осъждане или на поредно осъждане, с изключение на осъждането за нарушение на тези членове.
- 18 Член 28, параграф 7 от Закона от 2006 г. предвижда, че освен глобата и конфискацията, съдът може да отнеме окончателно или временно лицензията на съответния плавателен съд.

Спорът в главното производство и преюдициалният въпрос

- 19 На 11 февруари 2015 г. регистриран в Обединеното кралство риболовен кораб, чийто капитан е К. М., е засечен в морето в изключителната икономическа зона на Ирландия от кораб на ирландската морска служба, който патрулира в изпълнение на правомощията за защита на морския риболов.
- 20 Вследствие на инспекцията на риболовния кораб е установено, че на борда е имало устройство, позволяващо автоматично сортиране по размер на херинга, скумрия или сафрид, без обаче да е монтирано или разположено на борда по такъв начин, че да се гарантира незабавното замразяване на улова и да не се позволява връщането на морски организми в морето. Ирландската морска служба приема, че начинът, по който устройството е било монтирано, поражда съмнение, че въпросният кораб извършва забранена риболовна дейност, известна като „селективно изхвърляне с цел повишаване на качеството“, която се изразява в подбор на най-добрата риба от улова и изхвърляне на останалата риба обратно в морето.
- 21 Поради това че държането на борда и използването на такъв вид устройство е забранено както от член 32, параграф 1 от Регламент № 850/98, така и от ирландския закон, а именно Sea Fisheries (Technical Measures) Regulations 2013 (Наредба за морския риболов (технически мерки) от 2013 г.) и член 14 от Закона от 2006 г., на 27 юли 2015 г. К. М. е осъден от Cork Circuit Criminal Court (Окръжен наказателен съд Корк, Ирландия), след като е признат за виновен за държането на посоченото устройство с решение на състав съдебни заседатели от 16 юни 2015 г., в съответствие с обвиненията, формулирани от Director of Public Prosecutions (Директор на публичното обвинение, Ирландия). Наложено му е наказание глоба в размер на 500 EUR, съпътствана от конфискация на улов, оценен на 344 000 EUR, и конфискация на неотговарящи на изискванията риболовни съоръжения, оценени на 55 000 EUR.
- 22 К. М. обжалва тази присъда пред запитващата юрисдикция, като оспорва тежестта на наложеното наказание най-вече що се отнася до конфискацията на улова и на неотговарящите на изискванията риболовни съоръжения.
- 23 Запитващата юрисдикция изпитва съмнения относно съвместимостта с Регламент № 1224/2009 и с принципа на пропорционалност, закрепен в член 49, параграф 3 от Хартата, на национална разпоредба като разглежданата по главното производство, която предвижда като наказание в случай на тежко нарушение на правилата на общата политика в областта на рибарството задължителна конфискация на улова и на забранените или неотговарящи на изискванията риболовни съоръжения, открити на борда.

- 24 При това положение Court of Appeal (Апелативен съд, Ирландия) решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Съвместима ли е — при прилагането на общата политика в областта на рибарството и на разпоредбите на член 32 от Регламент [...] № 850/1998, както и в контекста на наказателно преследване, осъществено с цел принудително изпълнение на разпоредбите на същите, с разпоредбите на Регламент [...] № 1224/2009 на Съвета, и по-специално с членове 89 и 90 от него, както и с принципа на пропорционалност, предвиден в Договорите [...] и в член 49, параграф 3 от [Хартата] — национална разпоредба, съгласно която при постановяването на осъдителна присъда, освен налагане на глоба, се извършва и задължителна конфискация на цялото количество риба и на всички риболовни съоръжения, намерени на борда на кораба, които са предмет на нарушението?“.

По преюдициалния въпрос

- 25 С въпроса си запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали членове 89 и 90 от Регламент № 1224/2009 при прочита им в светлината на принципа на пропорционалност, закрепен в член 49, параграф 3 от Хартата, трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална разпоредба, която, за да санкционира нарушение на член 32 от Регламент № 850/98, предвижда не само налагането на глоба, но също и задължителна конфискация на улова и на забранените или неотговарящи на изискванията риболовни съоръжения, открити на борда на съответния кораб.
- 26 В самото начало трябва да се констатира, че Регламент № 850/98, който се споменава в акта за преюдициално запитване, е отменен, считано от 14 август 2019 г., с Регламент (ЕС) 2019/1241 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 година за опазване на рибните ресурси и защита на морските екосистеми чрез технически мерки, за изменение на регламенти (ЕО) № 1967/2006 и (ЕО) № 1224/2009 на Съвета и на регламенти (ЕС) № 1380/2013, (ЕС) 2016/1139, (ЕС) 2018/973, (ЕС) 2019/472 и (ЕС) 2019/1022 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на регламенти (ЕО) № 894/97, (ЕО) № 850/98, (ЕО) № 2549/2000, (ЕО) № 254/2002, (ЕО) № 812/2004 и (ЕО) № 2187/2005 на Съвета (ОВ L 198, 2019 г., стр. 105). Същевременно, при положение че Регламент № 850/98 е бил в сила към датата на настъпване на фактите по главното производство, той е приложим към спора по главното производство.
- 27 От член 1 от Регламент № 1224/2009, в светлината на съображение 2 от същия, е видно, че предвид факта че успехът на общата политика в областта на рибарството включва прилагане на ефективна система за контрол, този регламент се стреми да създаде система за контрол, инспекции и правоприлагане с глобален и интегриран подход в съответствие с принципа на пропорционалност, за да осигури спазване на всички правила на общата политика в областта на рибарството и по този начин да позволи устойчива експлоатация на живите водни ресурси, като обхваща всички аспекти на тази политика.
- 28 В това отношение съображение 38 от посочения регламент уточнява, че липсата на възпиращи, пропорционални и ефективни санкции в някои държави членки намалява ефективността на контрола.
- 29 Действително, задължението на държавите членки да гарантират, че за нарушаването на правилата на общата политика в областта на рибарството се налагат санкции, които имат ефективен, пропорционален и възпиращ характер, има съществено значение (вж. в този смисъл решение от 29 октомври 2009 г., Комисия/Италия, C-249/08, непубликувано, EU:C:2009:672, т. 71 и цитираната съдебна практика).

- 30 В този контекст членове 89 и 90 от Регламент № 1224/2009 поверяват на държавите членки грижата да осигуряват предприемане на подходящи мерки за санкциониране на нарушенията на правилата на общата политика в областта на рибарството. Без да налагат определени санкции, тези разпоредби установяват някои критерии, които държавите членки трябва да вземат предвид, както и принципа, че тези санкции трябва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи.
- 31 По-конкретно, член 89, параграф 1 от посочения регламент предвижда задължението за държавите членки систематично да предприемат подходящи мерки, включително административни или наказателни производства, в съответствие с тяхното национално законодателство срещу физически или юридически лица, заподозрени в нарушаване на някое от правилата на общата политика в областта на рибарството.
- 32 Член 89, параграф 2 от Регламент № 1224/2009 уточнява, че общият размер на санкциите и съпътстващите санкции се изчислява съгласно съответните разпоредби на националното законодателство по начин, който гарантира, че те действително лишават нарушителите от икономическите облаги, извлечени от нарушенията, без да се засяга законното им право да упражняват професията си, и че тези санкции са в състояние да произведат ефект, пропорционален на степента на тежест на тези нарушения, по такъв начин, че да възпират ефективно извършването на нарушения от същия вид. Както е видно от член 89, параграф 3 от този регламент, за да определят пропорционалността на глобата, държавите членки могат да вземат предвид някои елементи, сред които оборота на юридическото лице или получената или очаквана финансова изгода в резултат на извършване на нарушението.
- 33 Що се отнася до член 90 от Регламент № 1224/2009, той визира тежките нарушения. По силата на член 90, параграф 1 от този регламент, при прочита му в светлината на съображение 39 от същия, за да определи санкцията, компетентният орган на държавата членка взема под внимание критерии като естеството на щетите, тяхната стойност, икономическото положение на нарушителя и значението или повторността на нарушението. Тази разпоредба съдържа препратка и към дейностите, посочени в член 42 от Регламент № 1005/2008 във връзка с член 3 от този регламент, които могат да съставляват тежки нарушения и сред които фигурира използването на забранени или неотговарящи на изискванията съоръжения като разглежданото по главното производство.
- 34 Що се отнася до санкциите, от член 90, параграф 3 от Регламент № 1224/2009 е видно, че държавите членки са длъжни да наложат санкция, която е действително възпираща, и където е приложимо, изчислена въз основа на стойността на продуктите от риболов, получени чрез извършването на тежко нарушение. В това отношение член 90, параграф 4 от този регламент уточнява, че при определяне на санкцията държавите членки трябва да вземат под внимание също и стойността на щетите, нанесени на съответните рибни ресурси и на морската среда. По-нататък, в съответствие с член 90, параграф 5 от посочения регламент държавите членки могат също, или алтернативно, да налагат и ефективни, пропорционални и възпиращи наказателноправни санкции.
- 35 От това следва, че при спазване на ограниченията, произтичащи от членове 89 и 90 от Регламент № 1224/2009, изборът на санкциите е оставен на свободната преценка на държавите членки.
- 36 В това отношение следва да се припомни, че съгласно постоянната съдебна практика при липса на хармонизация на законодателството на Съюза в областта на приложимите санкции, държавите членки са компетентни да изберат санкции, които според тях са подходящи. Те обаче са длъжни да упражняват компетентността си при спазване на правото на Съюза и на неговите общи принципи, а следователно и при спазване на принципа на пропорционалност (решение от 16 юли 2015 г., Chmielewski, C-255/14, EU:C:2015:475, т. 21 и цитираната съдебна практика).

- 37 В частност предвидени в национално законодателство административни или санкционни мерки не трябва да надхвърлят границите на необходимото за постигане на легитимно преследваните от същото това законодателство цели (решение от 16 юли 2015 г., *Chmielewski*, C-255/14, EU:C:2015:475, т. 22 и цитираната съдебна практика).
- 38 По-нататък, строгостта на санкциите трябва да бъде в съответствие с тежестта на наказваните с тях нарушения, като по-специално се гарантира реално възпиращ ефект и същевременно се съблюдава общият принцип на пропорционалност (решение от 16 юли 2015 г., *Chmielewski*, C-255/14, EU:C:2015:475, т. 23 и цитираната съдебна практика).
- 39 Макар че запитващата юрисдикция е компетентна да прецени дали в конкретния случай по отношение на извършеното от К. М. престъпление задължителната конфискация на улова и на забранените или неотговарящи на изискванията риболовни съоръжения, в допълнение към глобата, е пропорционална на постигането на легитимната цел, преследвана със забраната по отношение на устройствата за сортиране, предвидена в член 32, параграф 1 от Регламент № 850/98, това не променя факта, че Съдът може да ѝ предостави всички тълкувателни елементи от обхвата на правото на Съюза, които могат да ѝ позволят да определи дали случаят е такъв (вж. в този смисъл решение от 28 януари 2016 г., *Laezza*, C-375/14, EU:C:2016:60, т. 37 и цитираната съдебна практика).
- 40 В това отношение следва да се провери дали тежестта на санкцията, предвидена от националната правна уредба, не надхвърля границите на подходящото и необходимото за постигането на легитимно преследваните от разглежданото законодателство цели (вж. в този смисъл решение от 9 март 2010 г., *ERG и др.*, C-379/08 и C-380/08, EU:C:2010:127, т. 86 и цитираната съдебна практика).
- 41 Освен това, както Съдът вече е постановил, трябва да се провери по-конкретно дали за лицата, упражняващи риболовна или свързана с нея дейност, съществува сериозен риск нарушенията на правилата на общата политика в областта на рибарството да бъдат разкрити и дали на нарушителите се налагат подходящи санкции (вж. в този смисъл решение от 12 юли 2005 г., *Комисия/Франция*, C-304/02, EU:C:2005:444, т. 37).
- 42 Колкото до целта, преследвана със забраната по отношение на устройствата за сортиране, предвидена в член 32 от Регламент № 850/98, следва да се отбележи, че тази разпоредба, целяща опазването на рибните ресурси посредством технически мерки за защита на младите екземпляри морски организми, забранява съхраняването или използването на борда на такова устройство, освен ако то гарантира непосредственото замразяване на улова и възпрепятства изхвърлянето в морето на морски организми. Предвидената в тази разпоредба забрана има за цел по-конкретно да възпрепятства практика, изразяваща се в запазване на най-рентабилните видове и изхвърляне в морето на другите видове, с което се иска селективно изхвърляне с цел повишаване на качеството, което е забранено в член 19а от този регламент.
- 43 По този начин член 32 от Регламент № 850/98 преследва също така целта, от една страна, да се предотврати рискът от недеklarиране на определени количества риба, които са изхвърлени и мъртви и които при това положение не се отчитат в процента на използване на квотите, което означава риск от свръхриболов, и от друга страна, да се елиминират постепенно случаите на изхвърляне в морето на нежелан улов, за да се гарантира устойчивостта на риболовните дейности от гледна точка на околната среда в дългосрочен план.
- 44 Същевременно задължителната конфискация на улова и на забранените или неотговарящи на изискванията риболовни съоръжения изглежда от естество да възпре съответните лица от нарушаване на забраната по отношение на устройствата за сортиране, предвидена в член 32,

параграф 1 от Регламент № 850/98, като ги лиши от незаконно придобити печалби, от които те в противен случай биха се ползвали, и от възможността да продължат да използват такива устройства.

- 45 Възможно, що се отнася до конфискацията на улова, както подчертава Европейската комисия в своето становище, тя има за цел да отнеме на нарушителите недължимите икономически облаги, произтичащи от извършеното нарушение, което глобата сама по себе си не може да осигури. По отношение на конфискацията на забранените или неотговарящи на изискванията риболовни съоръжения, които се намират на борда на риболовен кораб с цел извършването на незаконна дейност, каквото е устройството, забранено от член 32, параграф 1 от Регламент № 850/98, трябва да се констатира, че тази задължителна конфискация представлява ефективна санкция, пропорционална на целта, преследвана от нарушеното законодателство.
- 46 В това отношение следва да се отбележи, че член 90, параграф 6 от Регламент № 1224/2009 гласи, че предвидените в него санкции могат да бъдат съпътствани от други санкции или мерки, и по-специално от описаните в член 45 от Регламент № 1005/2008. Последната разпоредба обаче предвижда в точка 3 именно допълнителна санкция като конфискацията на забранените риболовни съоръжения, улов или рибни продукти.
- 47 В настоящия случай от акта за преюдициално запитване е видно, че наложената на К. М. глоба е в размер на 500 EUR, докато уловът на борда на риболовния кораб е на стойност 344 000 EUR и неотговарящото на изискванията риболовно съоръжение е оценено на 55 000 EUR. От писменото становище на Ирландия е видно също така, че максималният размер на глобите, които съдилищата могат да налагат за нарушение като разглежданото по главното производство в съответствие с ирландското право, е 10 000 EUR, 20 000 EUR или 35 000 EUR, в зависимост от размера на засегнатия кораб.
- 48 Ако обаче тези глоби бяха наложени като единствена санкция за този вид нарушение, възможно е те да не лишат ефективно нарушителите от икономическите облаги, произтичащи от извършените от тях нарушения. По този начин такава санкция не би била нито ефективна, нито възпираща.
- 49 За да се прецени пропорционалността на санкцията, трябва да се отчита и съотношението между размера на глобата, която би могла да бъде наложена, и икономическото предимство, произтичащо от извършеното нарушение, за да се демотивират нарушителите да извършват такава нарушение, както и, в съответствие с член 90, параграф 3 от Регламент № 1224/2009, стойността на рибните продукти, получени при извършването на тежко нарушение.
- 50 По-нататък, ако, както в делото по главното производство, е наложена глоба на капитана на риболовния кораб, който не е собственик на същия, последният може, от една страна, да не възприеме никакъв възпиращ ефект, произтичащ от тази санкция, и от друга страна, да продължи да се ползва от икономическите предимства от улова, придобит в нарушение на член 32 от Регламент № 850/98, и да държи с оглед на евентуалното му използване устройството, забранено от тази разпоредба.
- 51 Също така, при условие запитващата юрисдикция да извърши необходимите проверки, в съответствие с член 28 от Закона от 2006 г. санкцията е нюансирана спрямо тежестта на нарушението, както е определена от ирландските органи. Действително, както обяснява Ирландия в своето становище, санкциите зависят от естеството на нарушението, включително въпроса дали производството е бързо, при което не участват съдебни заседатели, пред едноличен съдебен състав, за леки простъпки, или с внасяне на обвинителен акт, за тежки престъпления, пред състав съдебни заседатели. Когато едно лице е признато за виновно, конфискацията на улова и на забранените или неотговарящи на изискванията риболовни съоръжения е задължителна за някои престъпления, установени в посочения закон, като обаче

съдът може да реши да не постановява конфискация за някои от тези престъпления или в случай на първо извършване. Съдът може също да приложи по-строго наказание и да отнеме за постоянно или временно лицензията на съответния кораб.

- 52 Така, предвид тежестта на нарушението и целта, преследвана от член 32 от Регламент № 850/98, и при условие че запитващата юрисдикция извърши проверките относно общия размер на санкциите и на допълнителните санкции по силата на ирландското право, задължителната конфискацията на улова и на забранените или неотговарящи на изискванията риболовни съоръжения е необходима, за да се лишат нарушителите от икономическите предимства, произтичащи от нарушението. Тя, изглежда, има и възпиращ ефект.
- 53 Следователно такава санкция е в съответствие с критериите, определени в член 89, параграф 2 от Регламент № 1224/2009, според които нарушителите действително трябва да бъдат лишени от икономическите облаги, извлечени от извършените от тях нарушения, и санкциите трябва да са в състояние да произведат ефект, пропорционален на тежестта на нарушенията по такъв начин, че да възпират ефективно извършването от което и да било лице на нарушения от същото естество.
- 54 Впрочем националната юрисдикция трябва да прецени евентуалните отражения на санкцията върху нарушителя, що се отнася до неговото легитимно право да упражнява професия, в съответствие с член 89, параграф 2 от Регламент № 1224/2009. В това отношение К. М. изтъква в своето писмено становище до Съда, че конфискацията на улова и на забранените или неотговарящи на изискванията риболовни съоръжения има много тежки последици за неговата репутация и професионалното му бъдеще, че той не е нарушил умишлено въпросните правила, за да извлече печалба от това, и че не е извършвал други нарушения преди това. Тези елементи обаче подлежат на проверка от националния съд.
- 55 Следва по-нататък да се припомни, че макар член 90, параграф 1 от Регламент № 1224/2009 да споменава някои критерии, които компетентните органи на държавата членка могат да вземат предвид при преценката на тежестта на дадено нарушение, тази разпоредба трябва да се чете във връзка със съображение 39 от този регламент, което уточнява, че тези критерии целят да определят санкции с възпиращ характер. Обратно, с оглед на вида на разглежданите санкции и при липсата на индикации за това в текста на посочения регламент, трябва да се припомни, че условието за пропорционалност, на което трябва да отговарят въведените от държавите членки санкции, не задължава при въвеждането в изпълнение на посочения член 90, параграф 1 тези органи да отчитат конкретните и особени обстоятелства на всеки отделен случай, нито непременно да вземат предвид умисъла или повторността (вж. по аналогия решение от 16 юли 2015 г., *Chmielewski*, C-255/14, EU:C:2015:475, т. 28 и 29).
- 56 С оглед на гореизложеното на поставения въпрос следва да се отговори, че членове 89 и 90 от Регламент № 1224/2009, при прочита им в светлината на принципа на пропорционалност, закрепен в член 49, параграф 3 от Хартата, трябва да се тълкуват в смисъл, че — при условие запитващата юрисдикция да извърши необходимите проверки — допускат национална разпоредба, която, за да санкционира нарушение на член 32 от Регламент № 850/98, предвижда не само налагането на глоба, но също и задължителна конфискация на улова и на забранените или неотговарящи на изискванията риболовни съоръжения, открити на борда на съответния кораб.

По съдебните разноси

- 57 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноси. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (шести състав) реши:

Членове 89 и 90 от Регламент (ЕО) № 1224/2009 на Съвета от 20 ноември 2009 година за създаване на система за контрол на Общността за гарантиране на спазването на правилата на общата политика в областта на рибарството, за изменение на регламенти (ЕО) № 847/96, (ЕО) № 2371/2002, (ЕО) № 811/2004, (ЕО) № 768/2005, (ЕО) № 2115/2005, (ЕО) № 2166/2005, (ЕО) № 388/2006, (ЕО) № 509/2007, (ЕО) № 676/2007, (ЕО) № 1098/2007, (ЕО) № 1300/2008, (ЕО) № 1342/2008 и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 2847/93, (ЕО) № 1627/94 и (ЕО) № 1966/2006, при прочита им в светлината на принципа на пропорционалност, закрепен в член 49, параграф 3 от Хартата на основните права на Европейския съюз, трябва да се тълкуват в смисъл, че — при условие запитващата юрисдикция да извърши необходимите проверки — допускат национална разпоредба, която, за да санкционира нарушение на член 32 от Регламент (ЕО) № 850/98 на Съвета от 30 март 1998 година относно опазването на рибните ресурси посредством технически мерки за защита на младите екземпляри морски организми, изменен с Регламент (ЕС) № 227/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 13 март 2013 г., предвижда не само налагането на глоба, но също и задължителна конфискация на улова и на забранените или неотговарящи на изискванията риболовни съоръжения, открити на борда на съответния кораб.

Подписи